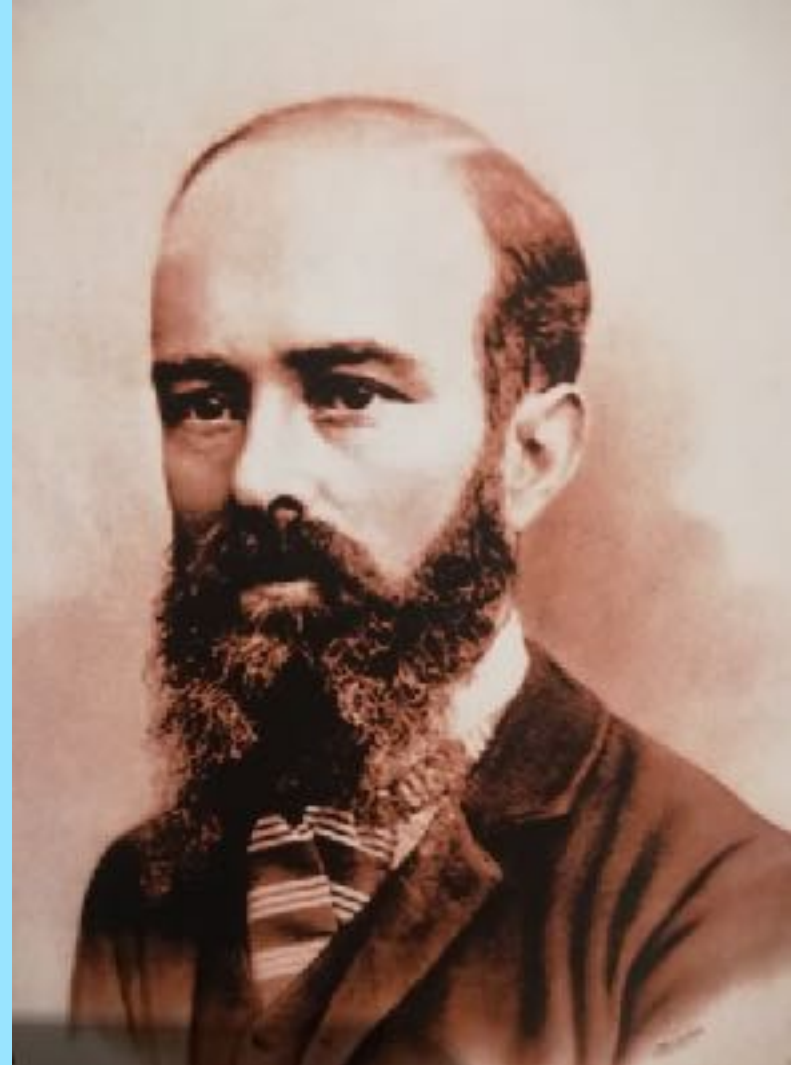

**D. JUAN BAUTISTA
PASTOR AICART
EL METGE**

Francisco Amorós (17-8-2017)

any
20 PASTOR
17 AICART

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Introducció

- En Joan Baptista Pastor Aicart és molt conegut i ben apreciat, com a poeta.
- En canvi es menys reconegut que la seva professió era metge.
- L'objectiu de aquesta presentació es donar a conèixer al poble la figura d'En Joan Baptista Pastor Aicart com a metge, amb tots els reptes i problemes als que va tindre que fer front.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia

- Va nàixer a Beneixama el 13 d'octubre de 1849
- Feu el Batxiller en Arts, en l'Institut de Segon Ensenyament de València (1868).
- Llicenciat en Medicina i Cirurgia en 1873, per l'Universitat Literària de València. **1 1er fill del poble que va ser metge).**

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia

- Fill d'En Olegari Pastor, també metge titular del poble.
- En una família de influència religiosa (Dos tios sacerdots) i artística (germans: músic i pintor).
- La seva primera vocació va ser clarament literària (va començar a escriure a les 17 anys, antes de finalitzar el Batxiller en Arts).

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia

- Per què va fer medicina? Segurament van influir el seu pare, la cerca de la veritat, motius econòmics (la carrera com a literat no era molt segura) ...
- Només acabar la carrera, en 1873, se'n va tornar al poble, on va viure de forma continuada fins a la seva mort.
- Metge de Beneixama des de 1878, fins a 1917, en que va faltar, a les 68 a. (encara actiu). *En les 5 anys que van passar fins que va ser metge titular a Beneixama, exerceria com a metge ajudant del seu pare.*

JB PASTOR AICART. EL METGE
Biografia. Cases on va viure

Carrer Ramón y Cajal, 26

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Cases on va viure

Carrer Major

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Organització mèdica s.XIX

En el segle XIX, la activitat mèdica es practicava amb el que es coneixia com “el exercici lliure de la professió”.

La relació amb el metge era per les “iguales mèdiques” (pagament mensual per la assistència) o el pagament directe per acte (quan el cridaven).

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Organització mèdica s.XIX

La activitat mèdica es practicava amb en el propi despatx del metge.

Vegen el paregut en el decorat i mobiliari de les consultes del Dr. Pastor (dalt) i del Dr. Laennec, a París (baix)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Organització mèdica s. XIX

- Per a ser metge titular del poble hi havia que guanyar la plaça que oferia l'Ajuntament, com responsable de la sanitat municipal.
- No hi havia organitzacions mèdiques y la sanitat depenia del Ministeri del Interior.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Organització mèdica s. XIX

El contracte municipal era quasi abusiu:

- Obligava a viure al poble. No podia absentar-se sense permís escrit del Alcalde. En eixe cas, el metge tenia que buscar i pagar al substitut.
- Devia atendre gratuïtament als 150 pobres del poble, censats per l'Ajuntament, i als pobres transeünts.
- Tenia que assessorar gratuïtament al Alcalde quan li ho demanava.
- Era un contracte temporal (bianual) renovable.
- La dotació econòmica era de 500 pessetes / anuals.

Foto: Pepe Mas Sarrió

JB PASTOR AICART. EL METGE

La medicina del segle XIX

El segle XIX

que li va tocar viure,

va ser fantàstic,

des del punt de vista mèdic

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

Es va produir la gran revolució de passar de la medicina tradicional, quasi màgica, a la medicina científica que estudiava les causes de les malalties i les alteracions que produïen en les persones que les patien.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

- Des dels temps d'Hipócrates (fa més de 2000 anys) les malalties s'havien atribuït a misteriosos desequilibris de les humors interns del cos humà, o a càstigs dels deus.
- Igualment es creia que la vida surgia per generació espontània (“que les puces provenien de la pols, les cucs de les productes en putrefacció”)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

- Gràcies als treballs d'investigadors genials com Louis Pasteur y Robert Koch, va quedar establert de forma definitiva l'origen microbià de les malalties infeccioses.
- Per primera volta (!) es van determinar les causes concretes i segures d'una ampla gama de malalties, la qual cosa va suposar l'inici de la medicina científica.

JB PASTOR AICART. EL METGE

La medicina del segle XIX

**LES TRES REVOLUCIONS DEL
SEGLE XIX VAN SER:**

- I. El Descobriment de les microbis
com a causa de malalties
- II. Teoria cel·lular de la estructura de
tots els sers vius
- III. Revolució de la cirurgia

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

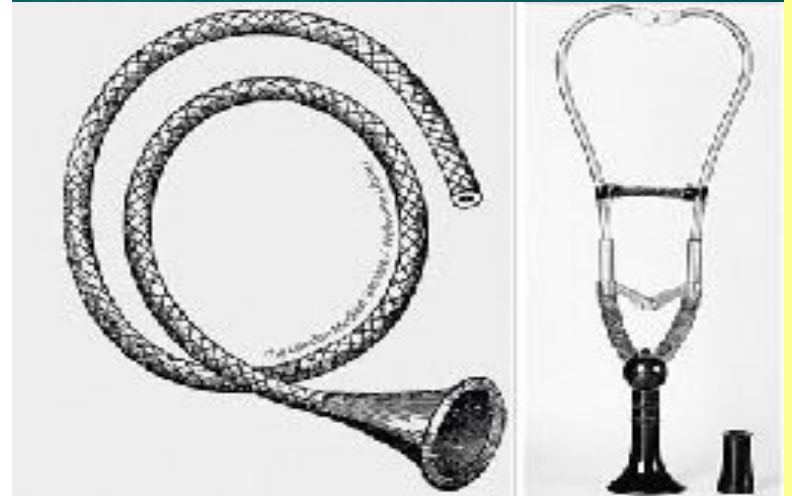
**Anton Phillips van
Leeuwenhoek (Delft,
1632-1723)**

- Comerciant de teixits
- Inventa el microscopi (¡¡per contar millor les fils d'una tela!!)
- Altres aplicacions van permetre conèixer tot el mon invisible al ull humá:
Microbis i cèl·lules

JB PASTOR AICART. **EL METGE**
La medicina del segle XIX

- **René Théophile Laënnec** (en 1819) va inventar l'estetoscopi
- En el año **1851**, **Arthur Leared**: estetoscopi biauricular (el que, segurament, tendria el Dr. Pastor)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**
La medicina del segle XIX

Auscultació directa

René Laennec:

Auscultació indirecta

Avantatges:

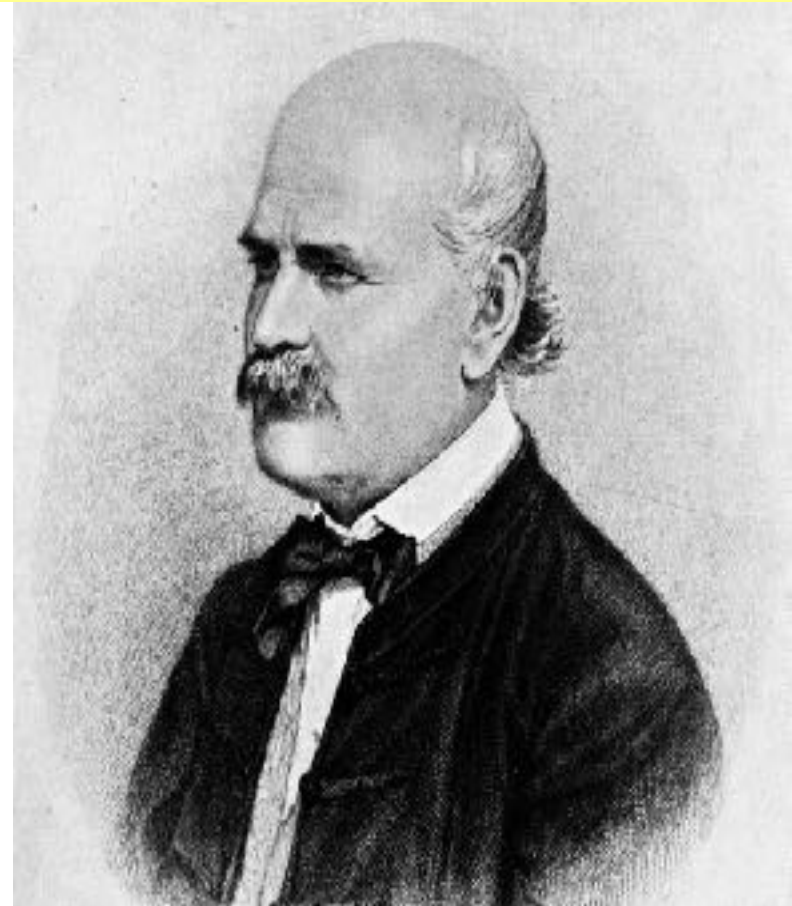
- Més localitzada i concreta
- Aplicable en mes llocs a part del tòrax (cames, braços, coll...)
- Mes precisa en la percepció de sorolls corporals.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**
La medicina del segle XIX
El descobriment de les microbis

Ignaz Semmelweis (1818-68)

- En 1840 treballant al Hosp. General de Viena, va observar que les parts que s'atenien a l'hospital, tenien més calentures puerperals (30%) que les que parien a casa (15 %)

¿¿¿Quina era la causa???

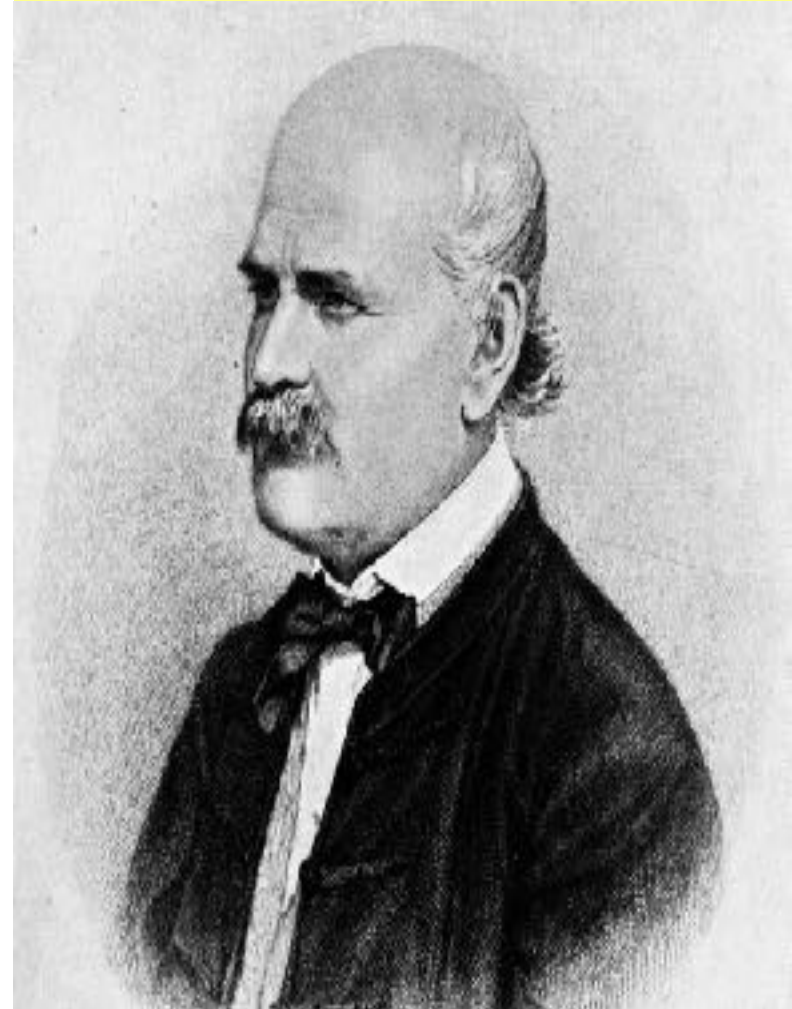
JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

Ignaz Semmelweis (1818-68)

- Les atendien metges i estudiants que venien als parts des d'altres sales (autòpsies i quiròfans) sense rentar-se ni canviar-se de roba.
- Les va fer rentar-se les mans antes d'atendre les parts i la Febre Puerperal es va reduir a menys del 10 %

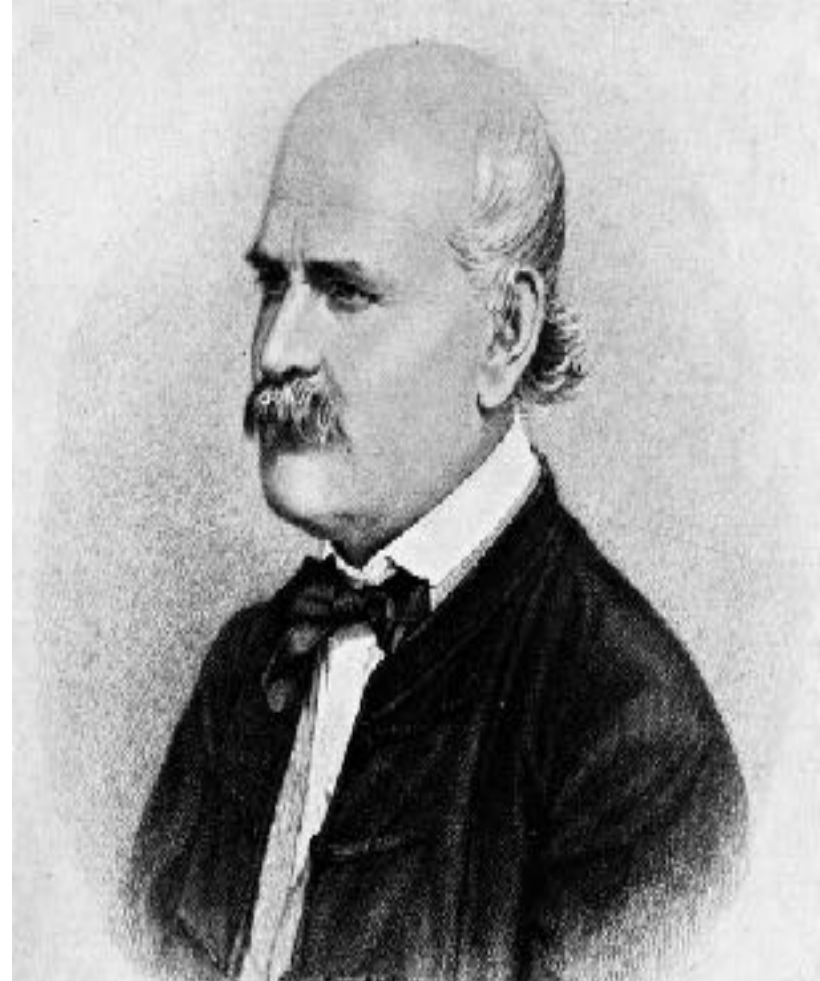
JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

Ignaz Semmelweis (1818-68)

- Ho atribuïa a uns “corpuscles necròpsics” que els estudiants portaven a les mans.
- Eren els bacteris que descobririen Pasteur i Koch, a penes 20 anys més tard.

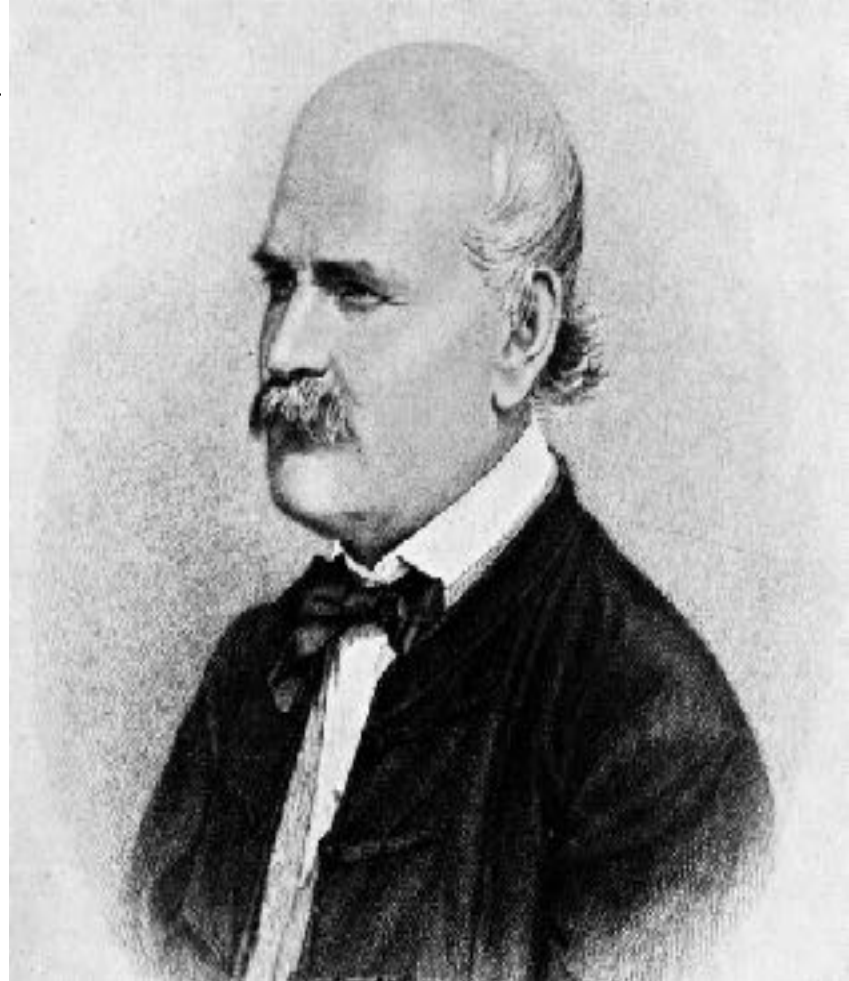

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

- ¡¡A Semmelweis el van acomiadar per insinuar que els metges perjudicaven als pacients!!
- Va morir per una sèpsia, a un hospital psiquiàtric, al injectar-se en vena material d'autòpsia, obsessionat per provar la seva teoria.

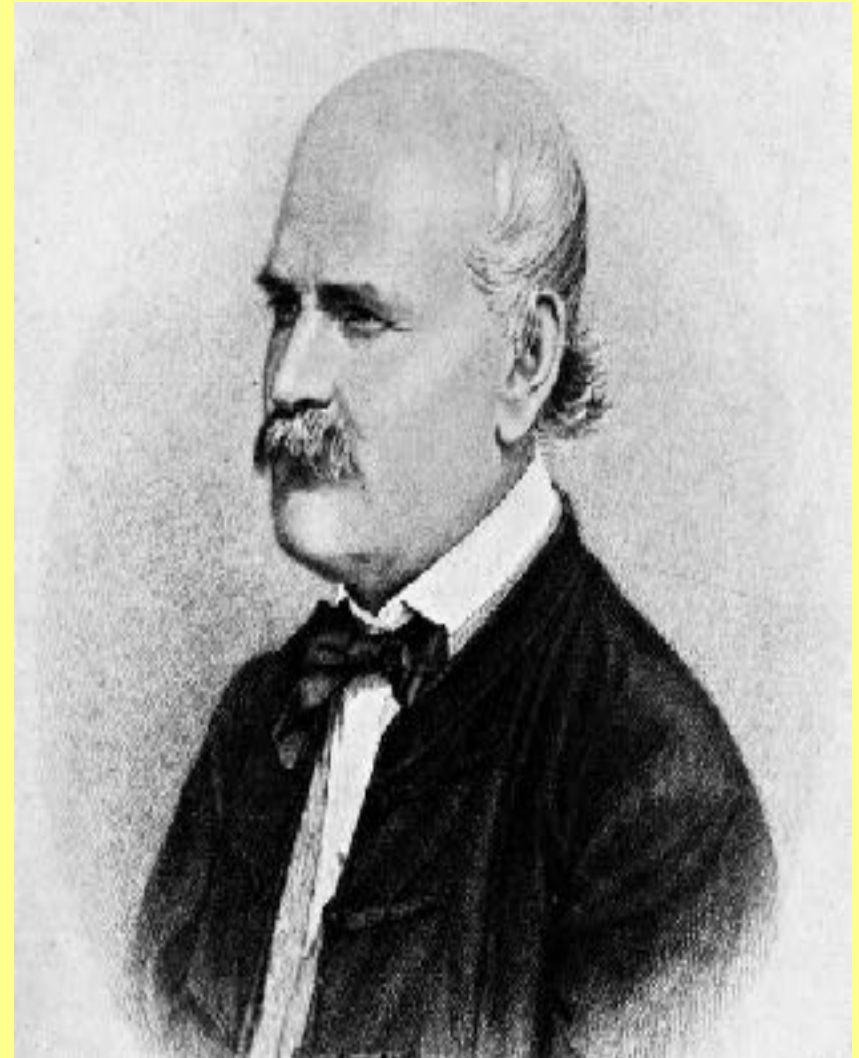
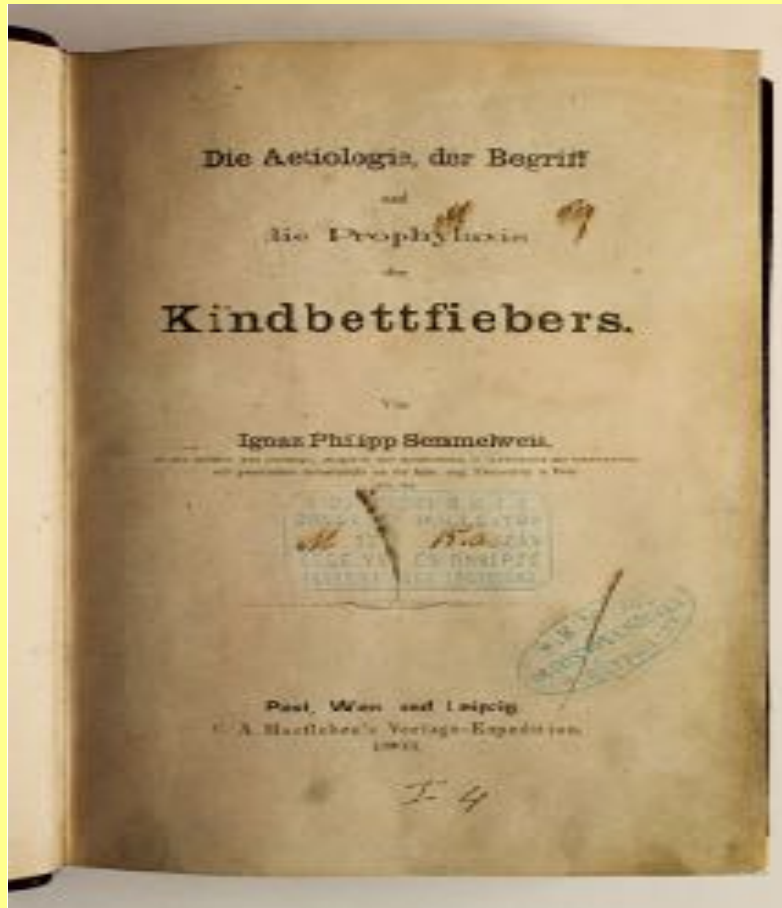

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

Llibre on va publicar les
seves observacions

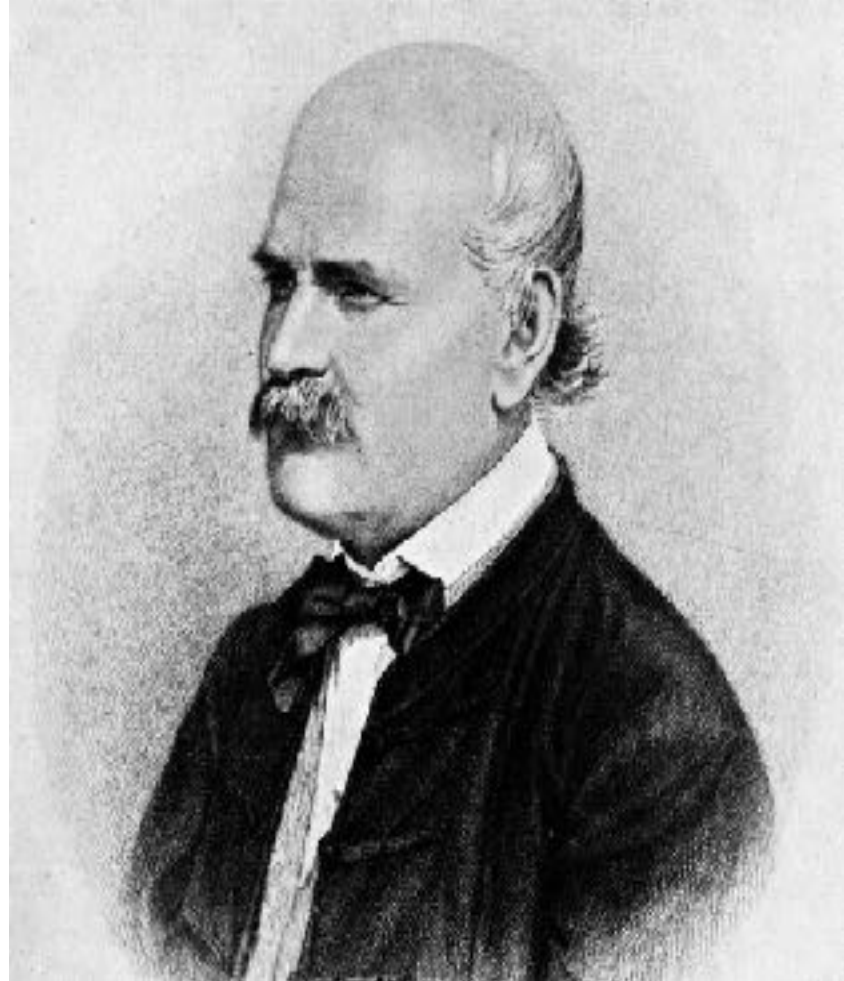

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

UN FORT APLAUDIMENT EN
HOMENATGE A IGNAZ
SEMMELWEIS, QUE VA
SACRIFICAR, FINS A LA SEVA
VIDA, PER DEMOSTRAR QUE
LES “CORPUSCLES
NECROPSICS” EREN LES
CAUSANTS DE LA INFECCIÓ
PUERPERAL (POST-PARTO)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

El descobriment de les microbis

Louis Pasteur (1822-95):

- Tomba les teories, mantingudes des d'Aristòtil (més de 2.000 anys): **la vida espontània i les malalties per desequilibris del cos.**

- Descobreix els bacteris productors de les malalties infeccioses.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**
La medicina del segle XIX
El descobriment de les microbis

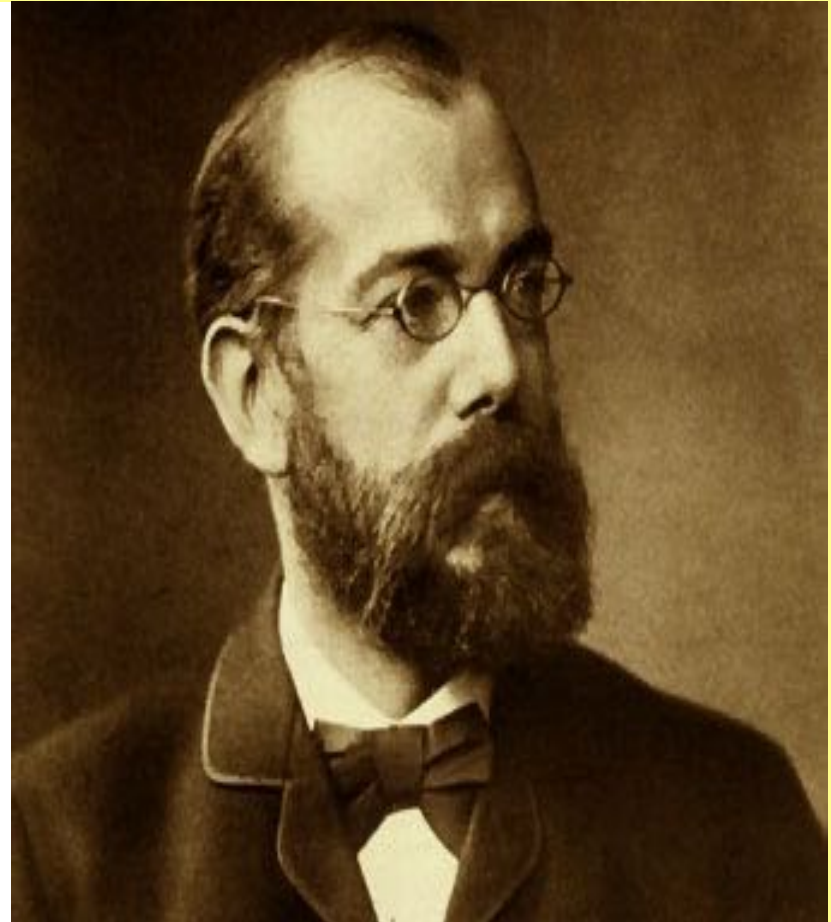
Louis Pasteur (1822-95):

- Descobreix els llevats que produeixen la fermentació (vi, cervesa, pa...)
- Descobreix l'esterilització per calor (Pasteurització) aplicada a les conserves d'aliments i al material quirúrgic.
- Impulsa noves vacunes (Rabia en 1885) eficaces.

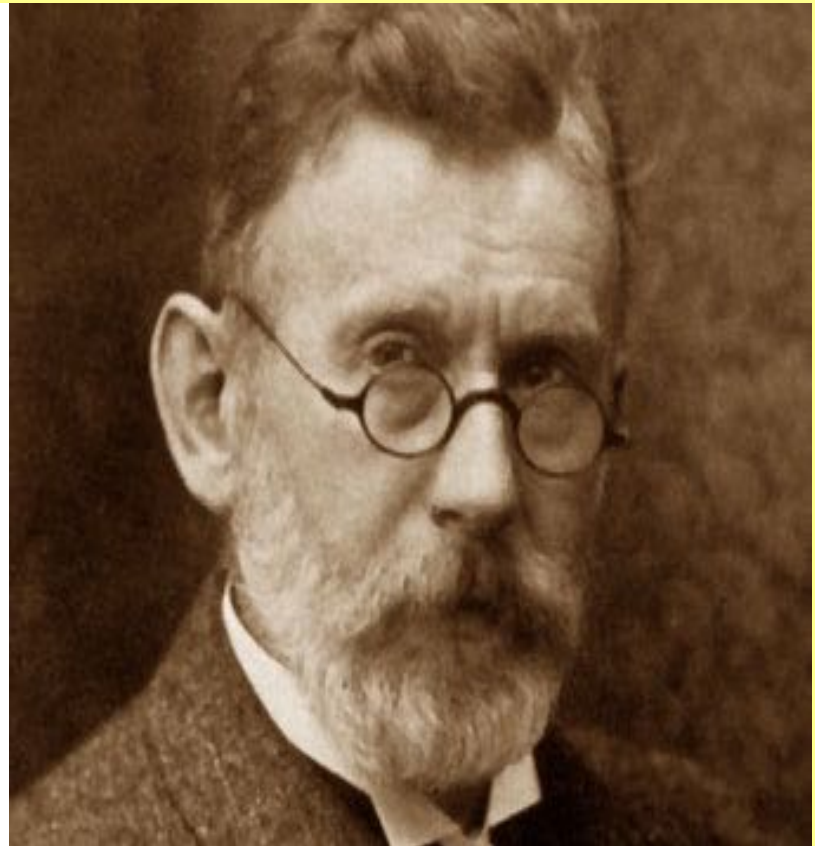
Robert Koch (1843-1910)

- Postulats de Koch, definint la malaltia infecciosa (vigents).
- Descobridor del bacteri de la tuberculosi (plaga al s.XIX)

Paul Ehrlich (1852-1915)

- Primer tractament antibiòtic eficaç: Salvarsan per a la Sífilis (1912)
- Fins a l'hora tan sols s'aplicaven mesures higièniques per previndre les infeccions

JB PASTOR AICART. EL METGE

La medicina del segle XIX.

Descobriment de Les microbios

Coetanis del Dr Pastor: Pares de la Virología

**Martinus W. Beijerinck
(1851-1931)**

**Dimitri Ivanovski
(1864-1920)**

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX.

La Teoria Cel·lular

Grans personatges, coetanis del Dr Pastor

Rudolf Virchow (1821-1902)

- Va establir la teoria cel·lular de la estructura del òrgans i teixits del cos.
- Es el pare de la Anatomia Patològica: al estudiar les alteracions cel·lulars en les malalties (tumors).

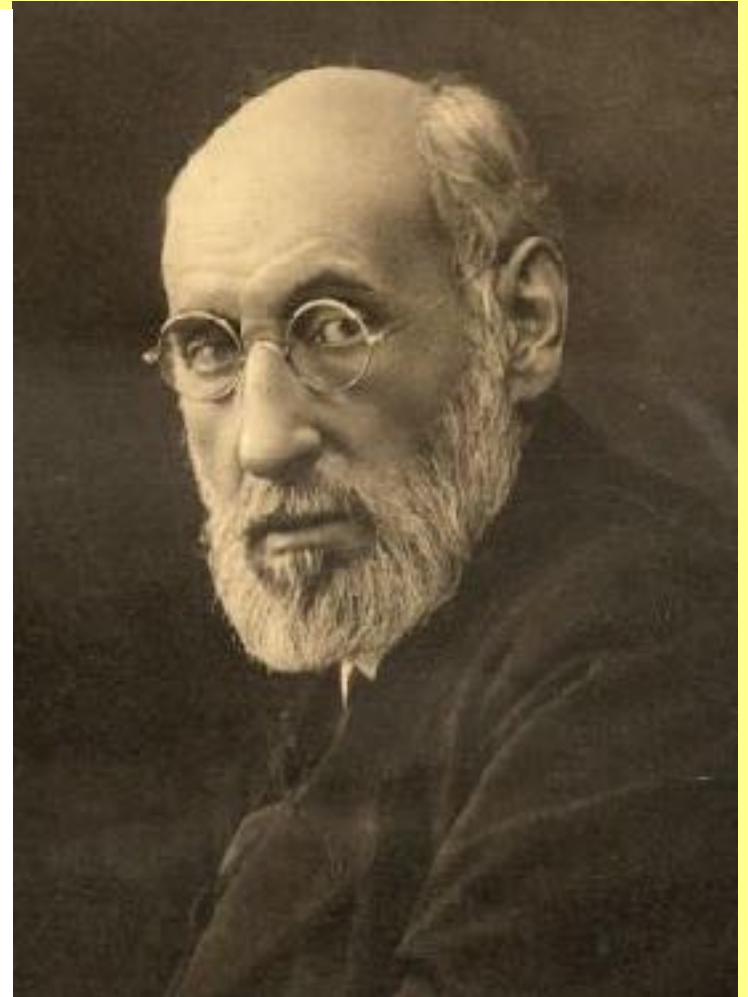
JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX.

La Teoria Cel·lular

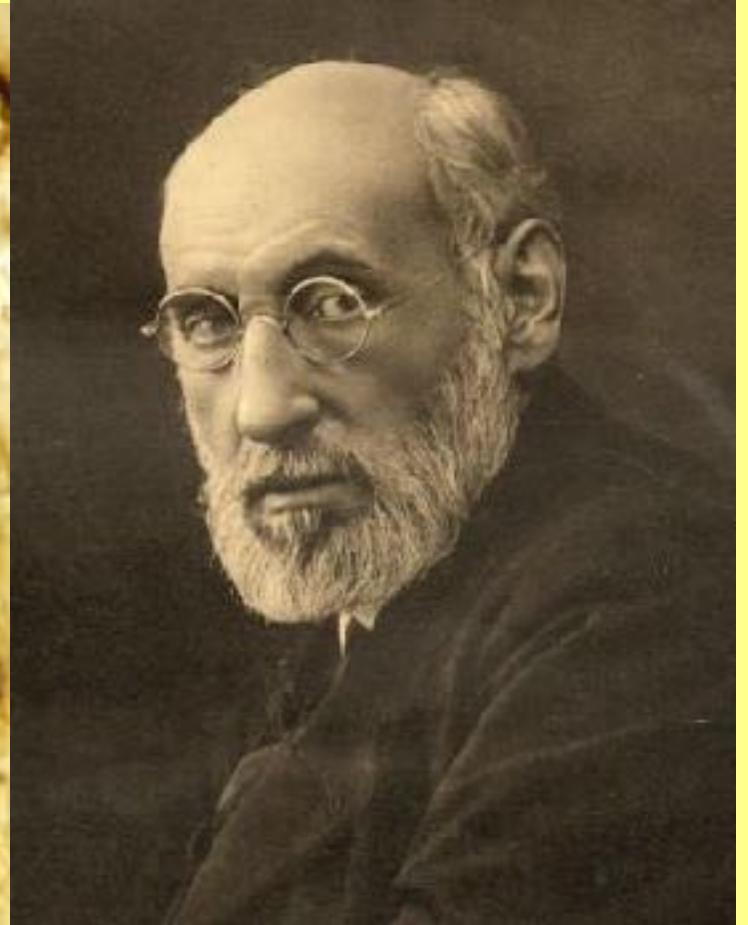
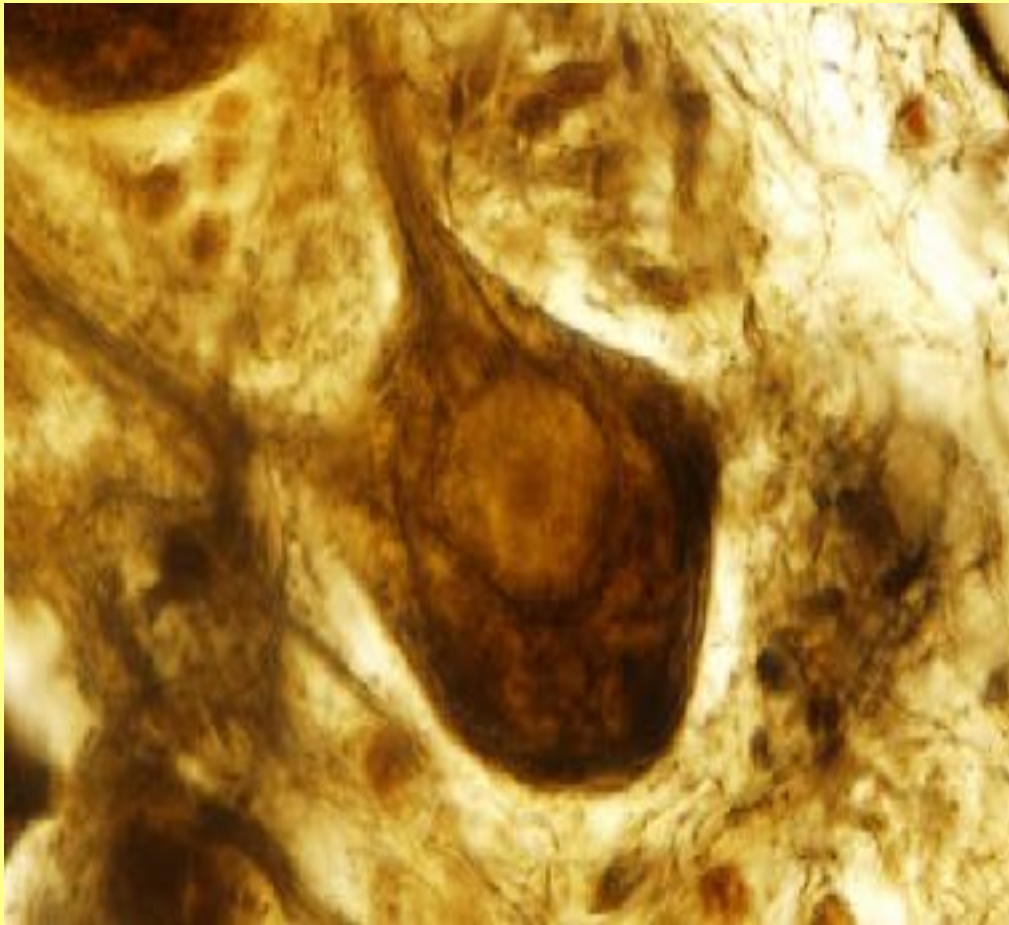
Santiago Ramón y Cajal **(1852-1934)**

- Aplica la teoria cel·lular al Sistema Nerviós
- Estudia les neurones amb un mètode de tinció que li ensenyà el Dr. Luís Simarro Lacabra, company del Dr Pastor en el batxiller i la carrera .
- **Premi Nobel en 1912.**

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX. La Teoria Cel·lular

Santiago Ramón y Cajal (1852-1934)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX.

Revolució de la Cirurgia

1. Control del Dolor (Anestèsia)
2. Control de la Infecció.
3. Control de la Hemorràgia

1. Dolor-Anestesia:

- **William T. G. Morton**, dentista, va aplicar per primera volta el Èter en les extraccions dentals (1844) i en la primera operació de un tumor cervical (1847) en el Boston General Hospital.
- La anestesia va permetre guanyar temps i fer operacions mes complexes

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX.

La Revolució de la Cirurgia

Inhalador de Morton, 1847

Aparell anestèsia-ventilació (s.XX)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

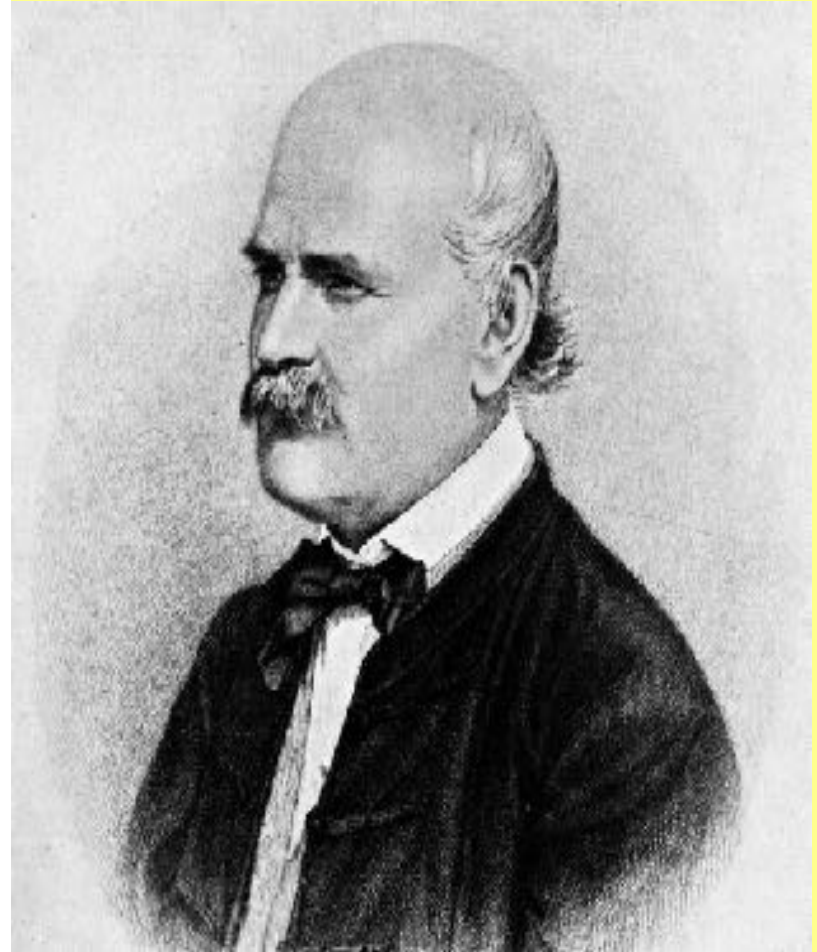
La medicina del segle XIX.

La Revolució de la Cirurgia

2. Control de la Infecció:

L'Asepsia.

- Iniciada en 1846 per **Ignaz Semmelweis**, al reduir la Febre Puerperal rentant les mans dels assistents als parts.

Encara no es coneixien els bacteris

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX.

La Revolució de la Cirurgia

2. Control Infecció: L'Asepsia.

Joseph Lister (1827-1912)

- En 1857 publica l'aplicació del acid fènic polvoritzat per a netejar de quiròfans i ferides, i redueix la mortalitat per infeccions en cirurgia un 50 %.

Encara no es coneixien els bacteris

JB PASTOR AICART. EL METGE
La medicina del segle XIX.
La Revolució de la Cirurgia

2.Control de la Infecció: L'Asèpsia.

Louis Pasteur (1822-95)

- Descobreix els bacteris
- La esterilització per calor (Pasteurització) que s'aplica a la roba i al material quirúrgic

Ja es coneixien els bacteris, pero nó els antibiòtics

3. Control de la Hemorràgia:

- El control de la hemorràgia amb la hemostàsia preventiva (torniquets i embenatge compressiu)
- L'any 1915, comença la transfusió de sang sense risc, amb el descobriment dels grups sanguinis (Karl Landsteiner, 1868-1943).

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX.

La Revolució de la Cirurgia

EVOLUCIÓ DEL QUIROFAN

1860

Aparell polvoritzant

No canvi de roba

1900

Canvi de roba

No mascarilles

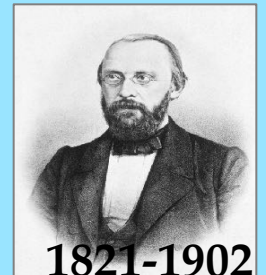
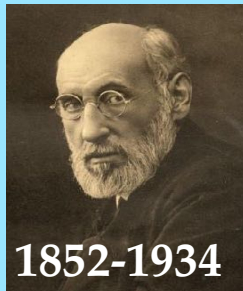
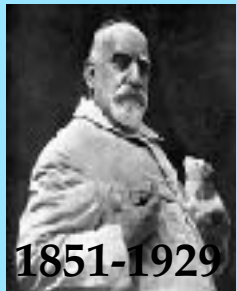
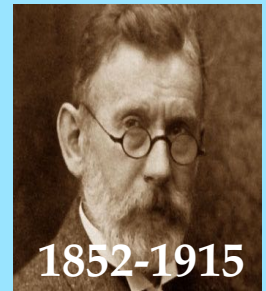
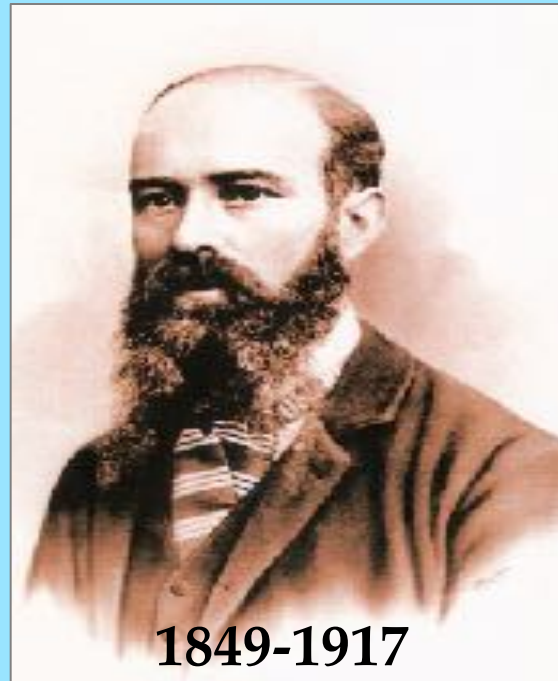
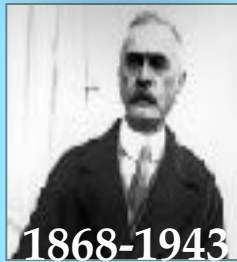
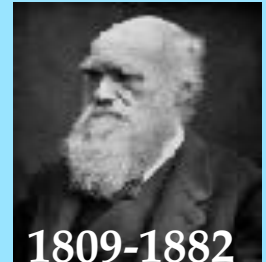
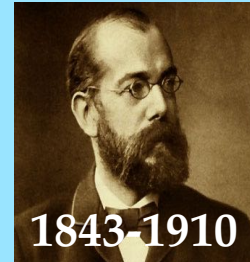
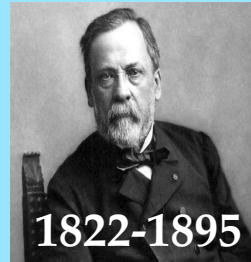
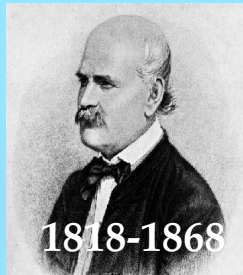

Quiròfan actual

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

La medicina del segle XIX

Grans personatges, coetanis del Dr Pastor:

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

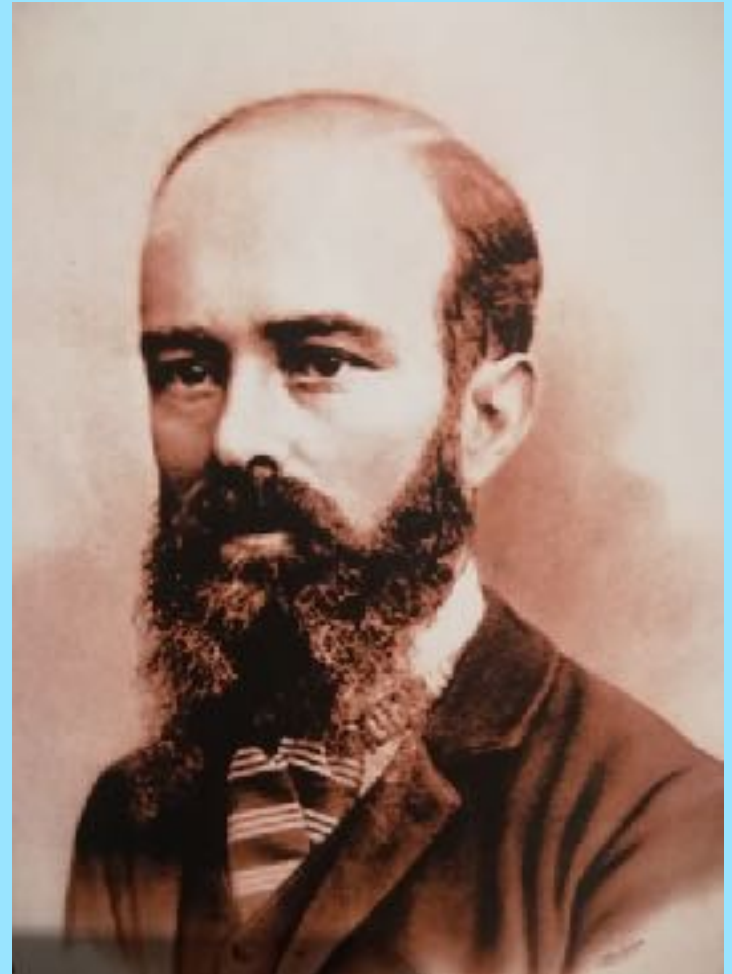

Foto Pepe Mas Sarrió

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

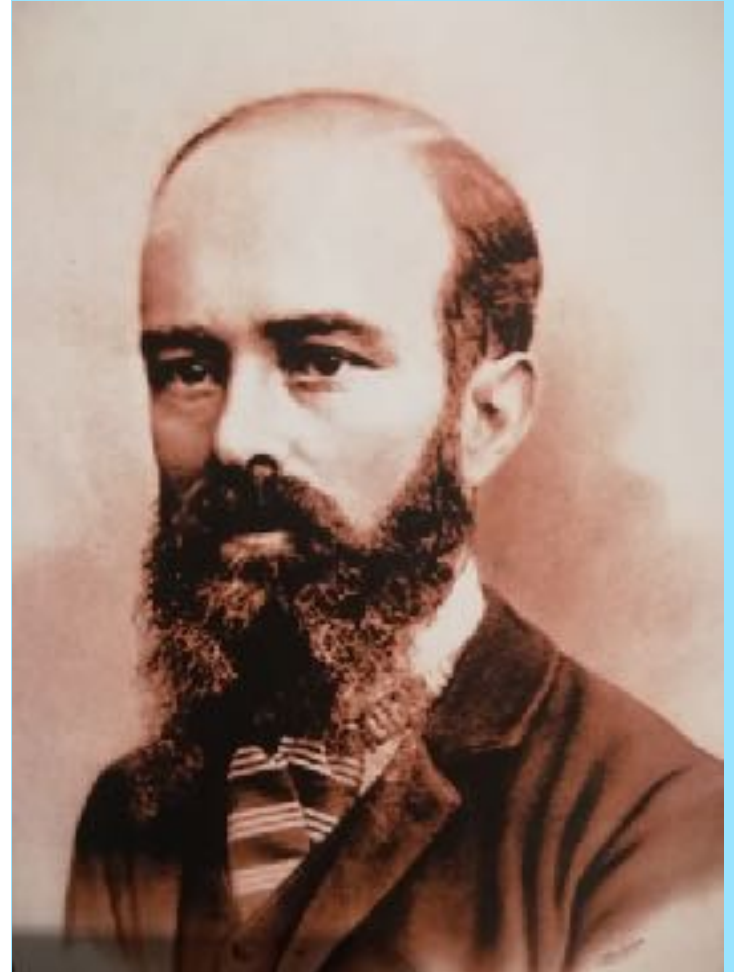
- Ací tenim al nostre metge titular, amb contracte temporal.
- Atenent a El Salze, El Camp de Mirra i Beneixama, i totes les heretats (2.900 habitants.)

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

- Sense llum ni aigua corrent.
- Sense conèixer les causes reals de les malalties.
- Sense antibiòtics.
- Ajudat sols per les sacrificats barbers-practicants i comares

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

- Atenent les embarassos i parts (i uns 40-50 al any; casi 1 part per setmana!!), i les seves complicacions

Fòrceps idèntic al actual

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Atenent al xiquets (*Amb mortalitat infantil, al Segle XIX, del 24'4 %*)

- Nutrició i creiximent (sense saber de vitamines)
- Ferides i fractures (sense raigs X)
- Malalties infeccioses (sense Antibiòtics)

*Foto xiquet
escòlat*

Juan B. Pastor Aicart

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

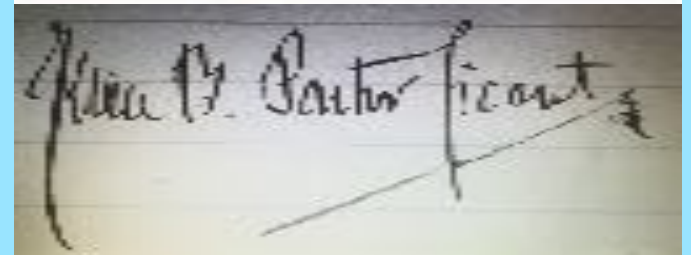
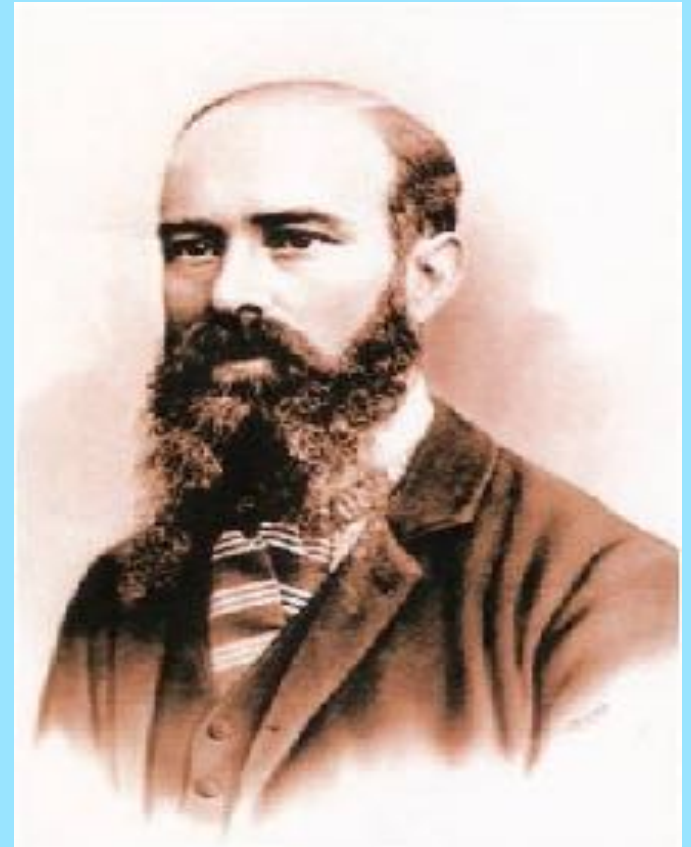
Activitat mèdica al poble

Atenent malalts infecciosos:

Grip, Diftèria, Pulmonia,
Tifus, Tuberculosis, Rabia
Verola...principalment!

- Sense saber què les produïa
- Sense antibiòtics.
- Sense cirurgia major.

./...

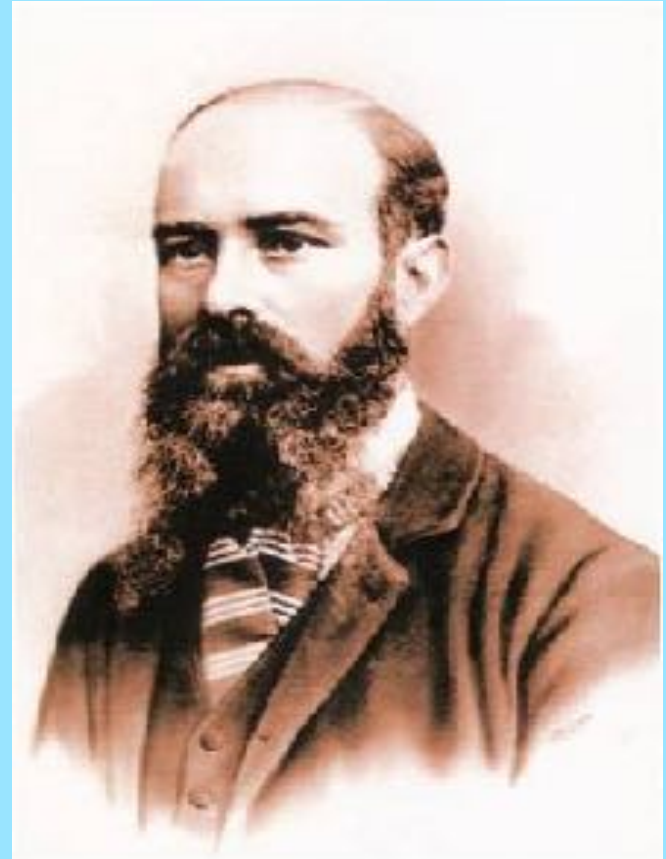

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Atenent malalts infecciosos:

- Sols podia aplicar mesures preventives d'higiene, que es van "descobrir" a Viena en 1840.
- D'ahí la seva obsessió per el llavat de mans, com en refereix la família. . / ...

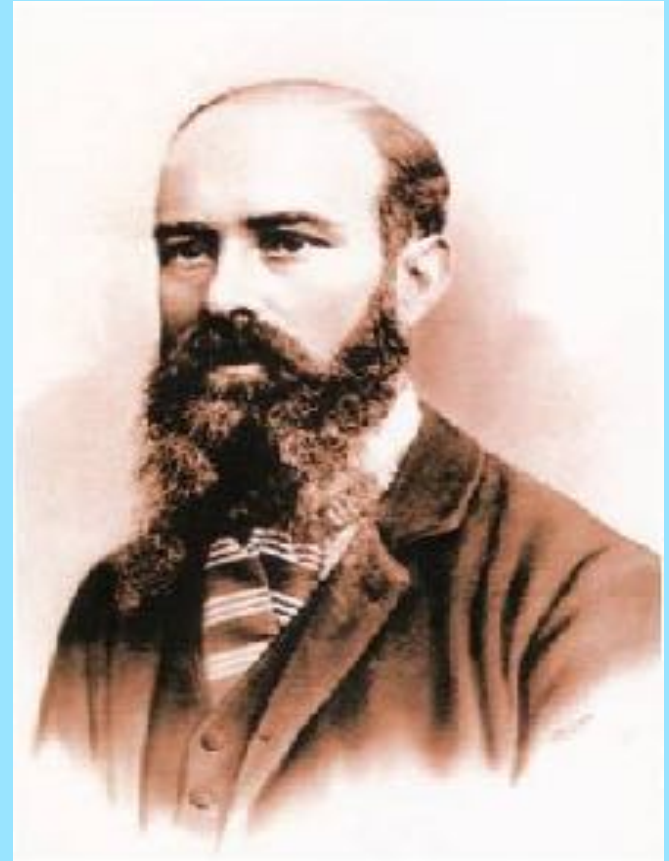
A handwritten signature in dark ink on a light-colored background. The signature reads "J. B. Pastor Aicart" in a cursive script.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Atenent malalts infecciosos:

- Prevenció de la Verola amb l'inoculació de la vacuna viva de Jenner.
- Prevenció de la Rabia, amb el desplaçament personal a Paris per inoculació de la vacuna antiràbica a una pacient seva.

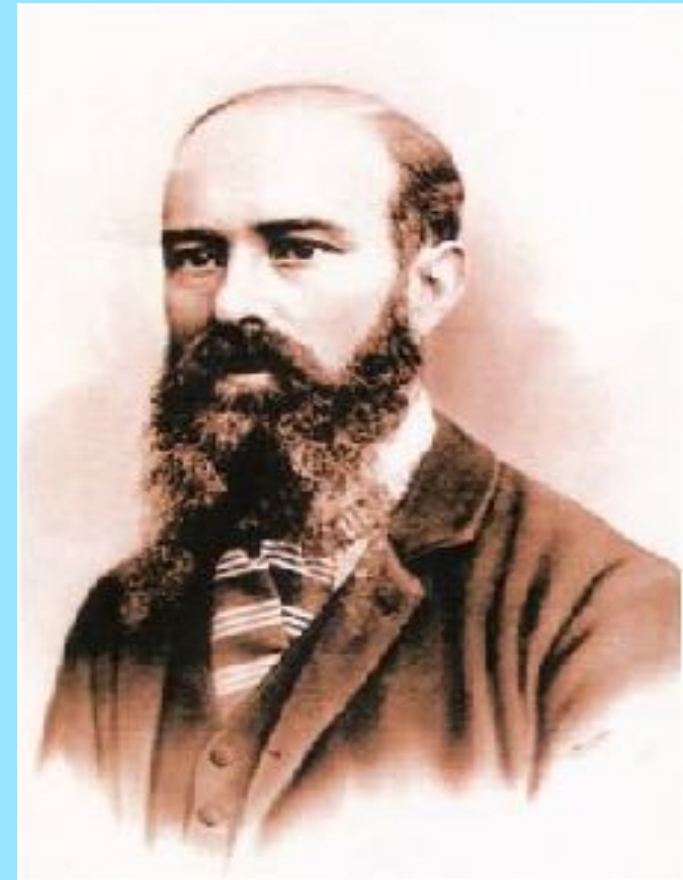

A handwritten signature in dark ink on a light-colored background. The signature reads "JB Pastor Aicart" in a cursive script.

JB PASTOR AICART. EL METGE

Biografia. Activitats

Vacunació antiràbica a Paris

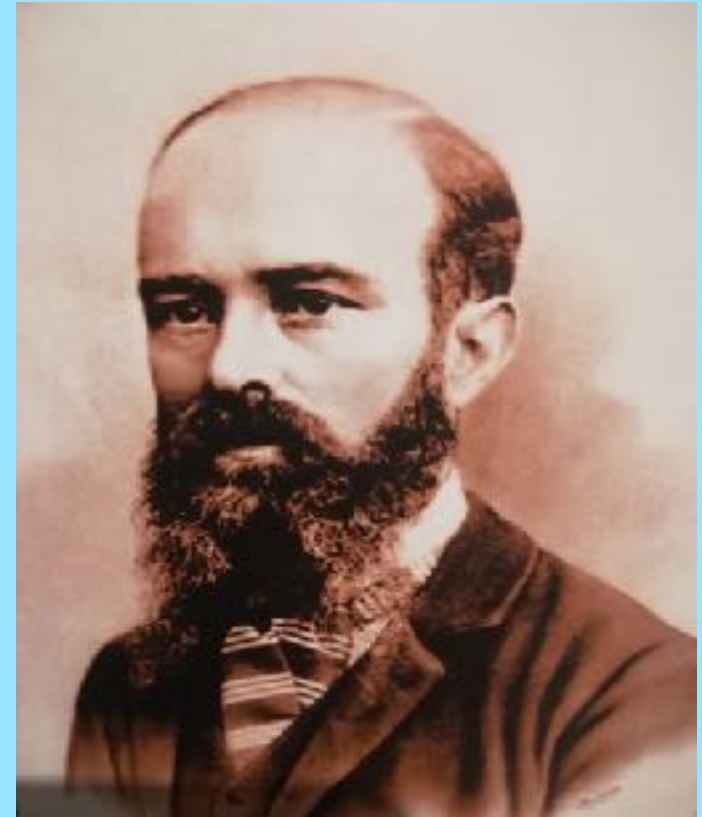
Joaquim B. Pastor Aicart

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Activitat quirúrgica menor:

– Fent amputacions.

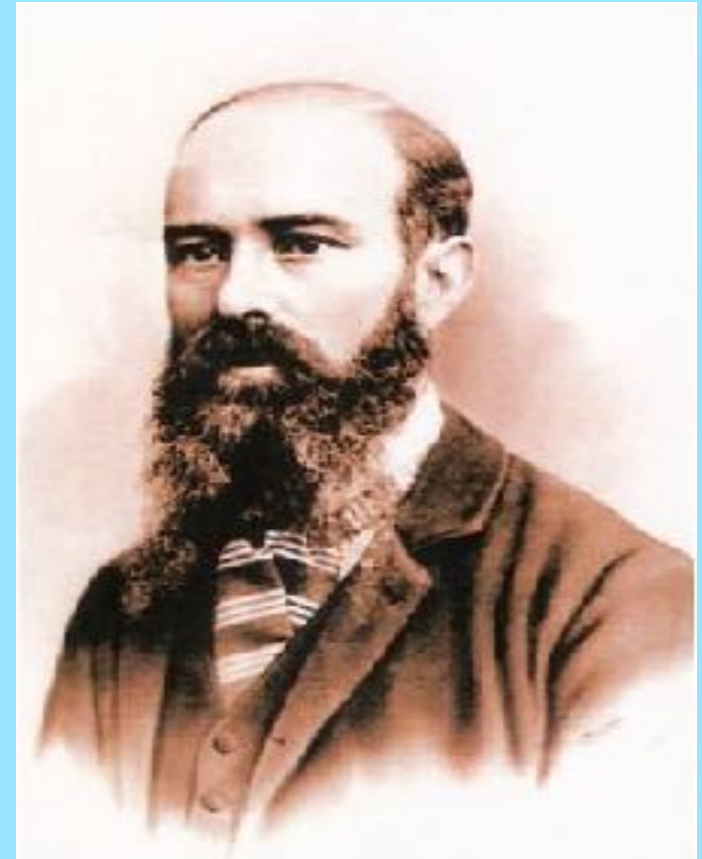
Juan B. Pastor Aicart

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Activitat quirúrgica menor:

– Extraccions dentals.

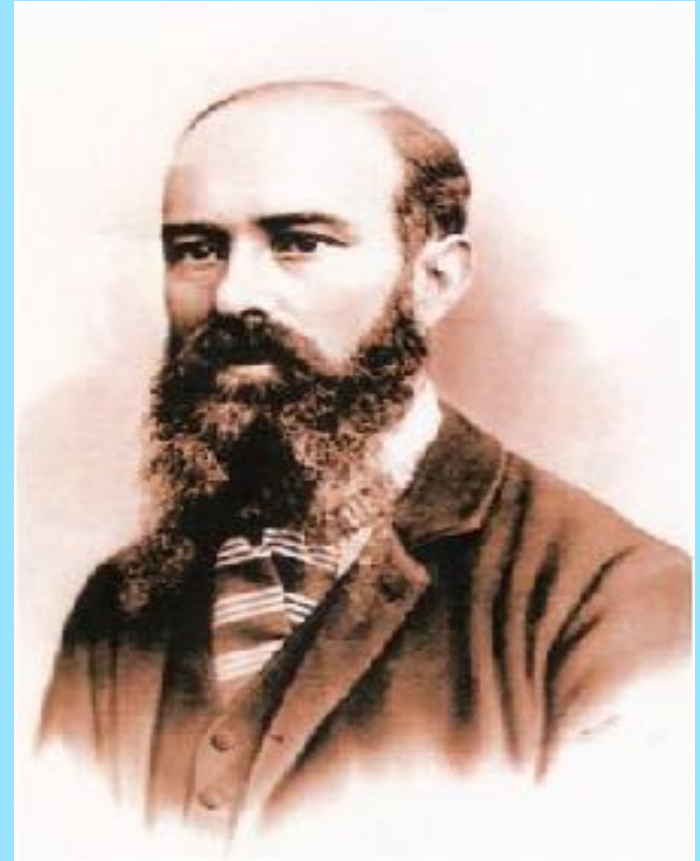
Juan B. Pastor Aicart

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Activitat quirúrgica menor:

- Sangries, drenatge d'abscessos, cura de ferides, fractures...

JB Pastor Aicart

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Atenent l'Epidèmia de Còlera

- Ocorreguda a Beneixama, des del 27/jul. al 9/set. de 1885
- N° víctimes totals: 38 (1'75 % de la població). Moren la seva primera dona y un fill.
- Reconeixement municipal per la seva abnegació durant l'epidèmia.
- Segur que va influir en la ràpida canalització de l'aigua de consum.

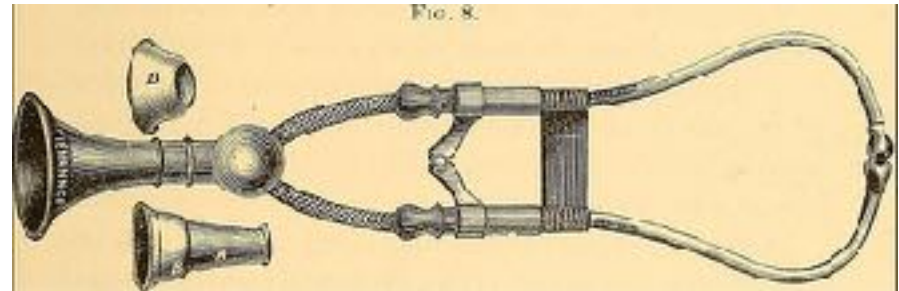
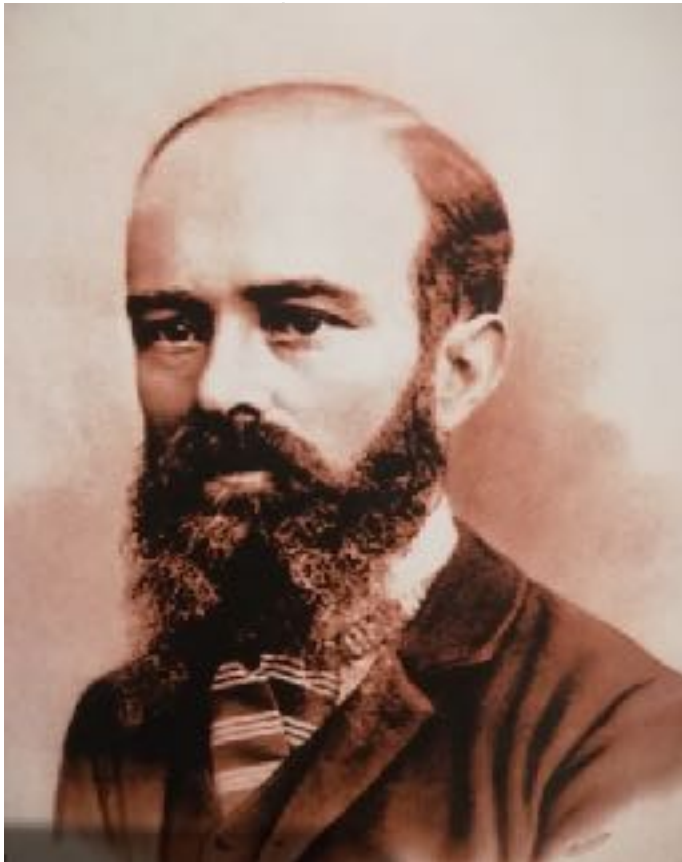

A handwritten signature in dark ink on a light-colored background. The signature reads "Joaquín B. Pastor Aicart" and is written in a cursive style.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Activitat mèdica al poble

Amb escassos recursos: El seu cap... i les 5

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Activitats

Escassos recursos: En el transport sanitari

Les famoses espadenyes
que a sovint gastava

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Biografia. Activitats

Anècdota de les espadenyas:

En una visita mèdica, la família mirava amb certa preocupació les espadenyas que calçava. Ell es va donar conter i les explicà que no patiren, que solía pensar en el cap i no en les peus.

A handwritten signature in dark ink on a light-colored background. The signature reads "Joaquín B. Pastor Aicart" with a flourish at the end.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Conclusions-1

- En Joan Baptista Pastor es va dedicar a fons a la seva professió de metge.
- Tota la vida professional la va dedicar al seu poble, sense descans.
- Va estar sotmès a les pressions dels canvis revolucionaris que es van produir en la medicina al llarg del segle: **l'origen de la vida, els microbis i malalties, la teoria cel·lular, la revolució quirúrgica...**

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Conclusions-2

- Com a metge va ser inquiet i curiós. Es va mantindre sempre actualitzat en les seus coneixements.
- **Era un home valent:** Calia ser molt valent per a ser metge al seu temps, amb tan pocs recursos.
- **Era culte i actiu** en les polèmiques del seu temps.
- **Escriptor:** Va ser un metge que no va abandonar mai la seva primera vocació juvenil.

I, SOBRE TOT: VA SER UN HOME BO.

JB PASTOR AICART. **EL METGE**

Agraïments

- A Rafael Pastor Amorós
- Carmen Sanchis Puig
- Milagros Pérez Navarro
- Eulàlia Bellod Pérez
- A la Comissió del Centenari del Poeta Pastor per invitar-me a participar.

A tots vostès per la seua presència

**“Nunca te olvides de él,
pueblo al que amó con fervor,
ríndele culto y amor,
y porque te oiga en la gloria
suene un aplauso en memoria
de Juan Bautista Pastor”**

José María Milán Álvarez

GRACIES PER LA SEVA ATENCIÓ

